

עין משפט
גד מצוה

בוח א ממי פכ"א מהל' איסורי ביאה הלכה יח סמג לאוין קטו טור ש"ע אה"ע סימן כג סעיף א':

מכא ב ממי פ"ה מהל' אבות הטומאה הלכה ט':

ג ג ממי' שם הלכה י':

נא ד ממי' פ"ח מהל' גירושין הלכה כג סמג עשין ג טור ש"ע אה"ע סימן יג סעיף ו':
נב ה ממי' שם והלכה כ טוש"ע אה"ע שם סעיף א':

תום' חד מקמאי
אמר רב נחמן אמר שמואל כל שנשתתה עשר שנים אחר בעלה ותשאת שוב אין נתעברת. ולא אמרן אלא שאין דעתה להנשא אבל דעתה להנשא מתעברת:

מתעברת:

מוסף רש"י

מיאנה בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים. לאחר מיאונה דעקדמינה לנשואין ואינה ככלל שאר תקנות שגורו חכמים לכל שאר הנשואות שצריכות להמתין אחר יציאתן מבעוליהן ג' חדשים (כתובות ק:). נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים. ואע"ג דליכא לספקוי קטנה במשוערת, לא חילקו חכמים בתקנתן בנשואות (שם).

לד:

חל עליו תחלה שאין יכול לקדש ולא לעשות שליח עד שיגדיל דאין מעשה קטן כלום ואר"מ דבכל ספרים קדמונים כן (א) אצל בספר בשר על גבי גחלים גרס בשופעות מתוך ג' לאחר ג' לאחיזויזי אינהו דלאחר ג' שנים ויום אחד חזיא לביאה ואמו כולהו איסורי וחיילי ומתוך י"צ לאחר י"צ לאחיזויזי אינהו ואם צעלו כשכולן בגדלות איכא ט"ו חטאות וצין לגירסת הקונטרס וצין לגירסא זו שופעות לאו דוקא אלא שראתה ולא טבלה צינמים ולגירסת ר"ת שראתה בתוך ג' ולא טבלה עד לאחר י"צ: **וְלֹא כַּמְעֵשָׁה עַר וְאוֹנוֹן דַּאיִלּוּ הָתָם שָׁאֵל בַּדְּרֵבָה**. משמע דאסור לשמש שלא כדרכה ומימה דנפ"צ דגדרים (דף כ:):
אמר ההיא דאמיא לקמיה דרבי ואמרה ליה שולחן ערוכמי לו והפכו אמר לה צמי המורה המירתן לו ומסיק דהלכתא הכי והפכו היינו שלא כדרכה לפי שמצטערת בכך שנא' (בראשית לד) וישכב אותה ויענה שעינה אותה שלא כדרכה וכן אם תענה את בנותי (שם לא) שלא כדרכן דאי הפכו היא למעלה והוא למטה לא היתה קובלת על כך וכן צפ' ארבע מיתות (סנהדרין דף נח:):
אמר עובד כוכבים הבא על אשתו שלא כדרכה חייב מיתה ופרץ מי איכא מידי דישראל לא מחייב ועובד כוכבי' מחייב (ט) והיינו האי לא מחייב היינו דישראל שרי דאי איכא איסור צישראל יוחא דמחייב עובד כוכבים מיתה דאזרתהן זו היא מיתתן כמו בגזל ושאר דברים ואר"י דהתם מייירי בלא הולאת זרע דשרי דכיון דליכא השחתת זרע לא הוי כמעשה ער ואונן עוד אמר ר"י דלא חשוד כמעשה ער ואונן אלא כשמתכוין להשחית זרע ורגיל לעשות כן תמיד אצל באקראי צעלמא ומתאוה לצא על אשתו שלא כדרכה שרי כדאמר' בגדרים (דף כ:):
כל מה שאדם רוצה לעשות צאשתו יעשה משל לבשר הבא מן הטבח ודג מן הניד רצה אוכלו עלי רצה אוכלו מבושל רצה שלוק:
הַתּוֹרָה חסה ע"ה תבשיטי ב'אה. שלא יפול שרק מעל פניה אע"ג דמיד שמעמוד תפלוט ותצטרך לטבול מ"מ נימא שהמורה חסה כל זמן שלא תעמוד או שתתן מוך קודם שמעמוד כדי שלא תפלוט:
דַּעְתָּא ע"ך הואי. אמר רבינו תם משום ההיא עובדא

דפ"ק דצ"צ (דף יב:):
דלמרה בת רב חסדא תרוייהו קציעינא והיתה מנפסה שמתקיים נצואתה לפי שהיה לרבא אשה אחרת אימרה לינשא לו ואפ"ה היתה מנפסה לו:
אִמֵּר שְׂמוּאֵל וכו'אין צריכות בוי' אכל נשים דמתן בהחולץ (לקמן דף מה:).
וצבדייתא' התם בגמר' (דף מז:):
קאי:
אִבְלָה קטנה בת ישראל צריכה להמתין. דגורין זנות דקטנה בת ישראל אטו גדולה אצל בגיורת קטנה לא שייך למגור אטו גיורת גדולה דגדולה גופה כיון דדעתה לאיגיורי מינטרא נפשה כדאמר לקמן ולא אסירא אלא אטו בת ישראל וא"ת ושמואל דאמר כמאן בשלמא בקטנה בת ישראל סבר לה כר"מ דגזר בהחולץ (שם דף מז:):
צבדייתא דרדופה קטנה צנישואין אטו גדולה וקסבר שמואל דה"ה צונות אלא בגיורת כמאן סבר לה אי כר' יהודה אפילו גיורת קטנה לגזור דתניא בסמוך הגיורת והשפחה כו' יתירות על צנות שלש שנים צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר"י ואע"פ דהכא צרוד ספרים לא גרסי' יתירות על צנות שלש שנים צפרק אלו נערות (כתובות דף לו:).
גרסינן לה בכל הספרים ואי כרבי יוסי אפילו גדולה נמי תשתי דר' יוסי שרי אפילו בגיורת גדולה לינשא מיד דהא באידך לינשא דשמואל דשרי גדולה אמרי' הוא דאמר כרבי יוסי ועוד דקצרת שמואל הפוכה מדר' יהודה דהא צבדייתא דרדופה לא גזר ר"י בקטנה בת ישראל אפילו צנישואין וצגיורת גזר אפילו בקטנה דקתני יתירות על צנות ג' ושמואל איפכא דבקטנה בת ישראל גזר וצגיורת לא גזר ומיהו לספרים דגרסי' צבדייתא דרדופה רבי יוסי ולא רבי יהודה אחי שפיר ולקמין) נמי נפרש צע"ה ואר"י דלי"ג בשמעתינ יתירות וצתוספתא ליתיה וצגדולה דוקא אסר ר"י אצל בקטנה שרי ושמואל כרבי יהודה סבירא ליה צגיורת:

בַּתְּן דַּה נטי משא כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא צפרק אע"פ (כתובות דף ט: ושם) דפסוק שמואל הלכה כרבי מאיר בגזירותיו אצרייתא דרדופה ואר"י דעיקר מילתיה דשמואל לא איצטריך הכא אלא משום ממאנת ועיקר מילתיה דשמואל דהכא בסוף אלמנה ככתובות (דף ק: ושם) והא דפרץ עלה התם כוליה תנינא ומשני צריכה להמתין שלשה חדשים איצטריך ליה דלא תנן הכי פירושו דין דשלשה חדשים איצטריך ליה אצל היא גופה לא איצטריך אלא משום ממאנת דאין צריכה להמתין כדפרשית:

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

והא סמר איעצרא צביאה ראשונה. מיהודה כדאמר לקמן דער ואונן שלא כדרכן שמשו:
בִּאֲנַנְע מיעבה. קודם ביאה ופתחה פתוח והוו ליה כצ' ביאות:
כל מועדות של צים צבי. המשירות בתוליהן באצבעותיהן תמר שמן:
כל כ"ד חדש. שמיטוק יונק:
דש מצפנים וזורה מצחוץ. כדי שלא תתעבר

ותגמול את צנה וימות:
אלא כמעשה ער ואונן. אלמא תמר פתח פתוח היה לה:
אופה. ואפה (כ"י) נאשר) ישכב איש אותה שכבת זרע ורחלו צמים. אותה מיעוטא הוא:
פרט לכלה. דלא צינא טבילה משום טומאת ביאה ראשונה כדמפרש טעמא לקמן:
הון. שם חכס:
על כפשיטי כלה. כחל ושרק שנותנת על פניה ואם תטבול יעצירוס המים:
לפי שאין אשה מסעצרת צביאה ראשונה. ולא שכבת זרע קרינן ביה דאין ראוי להוריע ומיהו מיעוטא משכבת זרע לא נפקא הוילי והאי מקום ראוי להוריע הוא צביאה שניה ומשום נוגע בשכבת זרע נמי לא מיטמיא דטומאת צית הסמרים לא מטמאה אלא שגורת הכתוב היא צביאה וכן הוא במסכת נדה (דף מה:):
לפעראה. שלא הזריע אי למ"ד נשטיק אי למ"ד הכנסת עטרה(א):
שלא כדרכה והעראה מש"ו נפקא. שלא כדרכה אינו מקום זרע העראה לאו שכבת זרע הוא דאין כאן זרע הלכך תרוייהו משכבת זרע מימעטי:
לנפ רצ חסדא. אשתו דרבא:
אצטריך. ששהית עשר שנים אחר צעליך הראשון ורמי בר חמא' הוה:
אמר שמואל וכו'ן. הנשיא שנצטלו:
צריכות להמתין. מלהנשא שלשה חדשים אחר ציאתן חוץ מגיורת ומשוחזרת קטנה ואע"ג דסתם עובד' כוכבים ושפחה זונות הן לא גזרו רבנן בקטנה להמתין אחר טבילה גיורת ומשוחזרת כלום. ומדקאמר שמואל חוץ מגיורת קטנה ככלל דכולן דקאמר אקטנות נמי קאי דקטנה בת ישראל צריכה להמתין ואע"ג דלאו צת צנים היא ואין כאן הצמנה צין זרעו של ראשון לזרעו של שני גזור בה רבנן משום גדולה:
וצמאי. נפקא מבעלה קמא:
אי צמיואן האמר שמואל דלא צעיא. אמתוני דליכא למיגזר משום גדולה דאין גדולה יולאת צמיואן:
וגזרו

ואי בגט האמרה שמואל חדא זימנא דאמר שמואל ^{ס'בימיאנה} בו אינה צריכה להמתין שלשה חדשים ה'נתן לה גט צריכה להמתין שלשה חדשים אלא בזנות וגזרו

בהחולץ (לקמן דף מה:).
וצבדייתא' התם בגמר' (דף מז:):
קאי:
אִבְלָה קטנה בת ישראל צריכה להמתין. דגורין זנות דקטנה בת ישראל אטו גדולה אצל בגיורת קטנה לא שייך למגור אטו גיורת גדולה דגדולה גופה כיון דדעתה לאיגיורי מינטרא נפשה כדאמר לקמן ולא אסירא אלא אטו בת ישראל וא"ת ושמואל דאמר כמאן בשלמא בקטנה בת ישראל סבר לה כר"מ דגזר בהחולץ (שם דף מז:):
צבדייתא דרדופה קטנה צנישואין אטו גדולה וקסבר שמואל דה"ה צונות אלא בגיורת כמאן סבר לה אי כר' יהודה אפילו גיורת קטנה לגזור דתניא בסמוך הגיורת והשפחה כו' יתירות על צנות שלש שנים צריכות להמתין שלשה חדשים דברי ר"י ואע"פ דהכא צרוד ספרים לא גרסי' יתירות על צנות שלש שנים צפרק אלו נערות (כתובות דף לו:).
גרסינן לה בכל הספרים ואי כרבי יוסי אפילו גדולה נמי תשתי דר' יוסי שרי אפילו בגיורת גדולה לינשא מיד דהא באידך לינשא דשמואל דשרי גדולה אמרי' הוא דאמר כרבי יוסי ועוד דקצרת שמואל הפוכה מדר' יהודה דהא צבדייתא דרדופה לא גזר ר"י בקטנה בת ישראל אפילו צנישואין וצגיורת גזר אפילו בקטנה דקתני יתירות על צנות ג' ושמואל איפכא דבקטנה בת ישראל גזר וצגיורת לא גזר ומיהו לספרים דגרסי' צבדייתא דרדופה רבי יוסי ולא רבי יהודה אחי שפיר ולקמין) נמי נפרש צע"ה ואר"י דלי"ג בשמעתינ יתירות וצתוספתא ליתיה וצגדולה דוקא אסר ר"י אצל בקטנה שרי ושמואל כרבי יהודה סבירא ליה צגיורת:

בַּתְּן דַּה נטי משא כהן הא אמרה שמואל חדא זימנא צפרק אע"פ (כתובות דף ט: ושם) דפסוק שמואל הלכה כרבי מאיר בגזירותיו אצרייתא דרדופה ואר"י דעיקר מילתיה דשמואל לא איצטריך הכא אלא משום ממאנת ועיקר מילתיה דשמואל דהכא בסוף אלמנה ככתובות (דף ק: ושם) והא דפרץ עלה התם כוליה תנינא ומשני צריכה להמתין שלשה חדשים איצטריך ליה דלא תנן הכי פירושו דין דשלשה חדשים איצטריך ליה אצל היא גופה לא איצטריך אלא משום ממאנת דאין צריכה להמתין כדפרשית:

חוץ

מסורת הש"ס

א) נ"י מוס' סוטה כד. ד"ה שאינה), ט [כתובות ק: א. [לקמן נה:]:
ד) דף מז: ד"ה רבי יוסף,

»

תורה אור השלם

1. וידע אונן כי לא לו יהיה הנזרע ויהיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה לביתו נתן נדע לנאחיו:
בראשית לח ט וידע בעיני יי אשר עשה וקמת גם אתו:

בראשית לח י 3. ואשה אשר ישכב איש אתה שכבת זרע וךרצו במים וקמאו עד הקרב:
ויקרא טו יח

»

גליון הש"ס

גם' והא תבר. עיין פי' רש"י במוס' בראשית יט לו וכל"ס שם בשם מדרש רבה:
שם באצבע מיעבה. עיין לקמן עו ע"א מד"ה שלא ראה:
שם אבל דעתה להנשא. עיין במוכות דף סב ע"צ בנשי" ד"ה איעקרה:

»

הגהות הב"ח

א) תום' ד"ה (צע"א) מתוך ובי' דבכל ספרים קדמונים כן אצל בספר. י"ב ס"א וכן בספר כו':
ג) ד"ה ולא ובי' ועובד כוכבים מחייב ועל כרחך האי לא מחייב: